

Utkast til Klima- og energihandlingsplan for Bergen 2015 - Utleggelse til høring

ESOR ESARK-83-201500183-6

Hva saken gjelder:

Byråden foreslår å legge «Grønn strategi for Bergen – Klima- og energihandlingsplan for Bergen 2015» på høring. Høringsfristen settes til 30.november 2015.

I 2009 kom det en statlig planretningslinje for klima- og energiplanlegging i kommunene der det ble sagt at:

«Kommunene, herunder fylkeskommunene, skal gjennom planlegging og øvrig myndighets- og virksomhetsutøvelse stimulere og bidra til reduksjon av klimagassutslipp, samt økt miljøvennlig energiomlegging.»

og at:

«Kommunene skal i sin kommuneplan eller i egen kommunedelplan innarbeide tiltak og virkemidler for å redusere utslipp av klimagasser og sikre mer effektiv energibruk og miljøvennlig energiomlegging i tråd med denne retningslinjen.»

Bergens første klima- og energihandlingsplan ble vedtatt i 2010. Denne bygde på tidligere Klimaplan fra 2000. Målet med planen var å se på hva som måtte til for at klimagassutslippene i Bergen skulle reduseres med 50 prosent fram til 2030 fra nivået i 1991. I tillegg skulle man se på om det var mulig å bli klimanøytral i 2050.

Planen rulleres nå med tanke på utviklingen som har skjedd, og viser veien videre for at Bergen skal utvikles mot en bærekraftig og klimasmart by. Planen legger opp til at Bergen skal bli fossilfri i 2050.

Det grønne skiftet i Bergen

Det grønne skiftet er en overgang fra et fossilbasert til et fossilfritt, bærekraftig og fornybart samfunn. Det handler om innovasjon og utvikling, Det handler om å bruke ny teknologi. Det handler om endring i bystruktur og transportmønster. Det handler om lokale tilhørigheter og kortere avstander. Det handler om fokus på bruk i stedet for eierskap.

Mange tiltak i den eksisterende planen er gjennomført. Viktige prosesser er iverksatt, men fremdeles kreves en kontinuerlig innsats for å nå målene. Spesielt er det viktig å gjøre de riktige valgene innenfor tiltak som påvirker utslipp i lang tid framover. Forslaget til Grønn strategi er tydeligere på de lange linjene og har mer konkrete mål enn tidligere plan.

Grønn strategi støtter opp under øvrige planer

Forslaget til Grønn strategi er i tråd med Kommuneplanens samfunnsdel som ble vedtatt i juni 2015, og støtter opp under utviklingen mot en kompakt og grønn by som skal utvikles for gange og sykkel – gåbyen. Forslaget er i samsvar med andre relevante gjeldende planer og vedtak samtidig som den beskriver veien framover mot et utslippsfritt samfunn.

Mål

Det overordnede målet er at Bergen skal være en fremtidsrettet by hvor det legges til rette for et klimasmart samfunn der det er lett å leve et miljøvennlig liv.

Konkret er målene formulert slik:

Bergen har som mål å være en fossilfri by i 2050

På vegen dit skal vi innen:

2020 redusere direkte utslipp av klimagasser med 20 prosent

2030 redusere direkte utslipp av klimagasser med 50 prosent

For å nå disse målene har Bergen kommune tre hovedoppgaver:

1. Sørge for at byutvikling samt bygging og vedlikehold av bygg, anlegg og infrastruktur skjer på en mest mulig miljøvennlig måte.
2. Legge til rette for og informere byens borgere slik at de kan ta miljø- og klimavennlige valg.
3. Gjennomføre klimatiltak i egen virksomhet.

Denne planen omhandler Bergen som by og det som er viktig for at Bergen skal bli enn fossilfri by i 2050. Dvs. punktene 1 og 2 over. Når det gjelder punkt 3 vil det komme en separat handlingsplan med målsetninger som omhandler kommunenes egen virksomhet og tiltak for å redusere klimapåvirkning fra denne.

Fire temaområder

Planen har som tidligere fire hovedtema men de er noe modifisert sett i forhold til tidligere planer: Arealbruk og transport er blitt til **Transport og mobilitet**. Premissene for arealplanleggingen i byen ligger i Kommuneplanens arealdel (KPA) og Grønn strategi omhandles derfor bare de deler av en klimavennlig arealplanlegging som ikke inngår i KPA.

Stasjonær energi er blitt til **Energi i bygg** fordi det er energibruk i byss som har hovedfokus. I tillegg er gatebelysning tatt med under dette temaområdet fordi det har et stort effektiviseringspotensial.

Forbruksmønster og avfall er blitt til **Forbruksmønster avfall og ressurser** fordi mye av det som benevnes som avfall blir til nye resurser gjennom gjenbruk og gjenvinning i ulike former. Det blir da også tydelig at det er disse aktiviteten som gir de direkte utslippene fra denne sektor.

Det siste temaområdet er **Tilpasning til klimaendringer** som har en annen karakter enn de andre fordi det handler om å tilpasse seg til en ny virkelighet med klimaendringer. Dette blir behandlet på samme måte som tidligere, der hovedaktiviteten består i å delta i ulike nettverk og prosjekter som gir kunnskap om endringene og hvordan vi skal forholde oss til disse.

Målene i planen fra 2010 er videreutviklet i tråd med ambisjonene, teknologiutviklingen og utviklingen av samfunnet generelt. Målene for de ulike områdene er tydelig formulert og oppsummert i hvert kapittel.

For transportsektoren er de nasjonale målene om at all vekst skal tas med gange, sykkel og kollektivtransport lagt til grunn. I tillegg er det tatt hensyn til budsjettforliket i bystyret i 2015 om at biltrafikken skal reduseres med 10 prosent. Det er også beskrevet hva som må gjøres for at vi skal nå målet om 50 prosent reduksjon i klimagasser til 2030 og et fossilfritt samfunn til 2050.

For energi i bygg er målene basert på norske mål og EU-mål, fremtidige lover og regler, eksisterende verktøy for energieffektivt og miljøvennlig byggeri og en vurdering av at verken fossil energi ikke skal brukes til oppvarming.

For forbruksmønster, avfall og ressurser er målene basert på den nasjonale avfallsstrategien. Fokuset er lagt på avfallsforebygging og økt gjenvinning i tillegg til reduksjon av fossilandel i restavfallet som går til forbrenning. Samarbeid med BIR er også sentralt.

Byrådets vurdering

Planen har ambisjoner og byråden vil peke på at det vil kreve ekstra innsats på mange områder for å gjennomføre handlingsplanen og nå målene. Mange av tiltakene vil ta lang tid å gjennomføre og arbeidet må starte allerede nå for å nå foreslåtte mål både i 2020, i 2030 og i 2050.

Samtidig er det viktig å satse på tiltak som enten forsterker eksisterende trender, eller som i samvirke med andre tiltak gir ekstra effekt. Derfor har byråden tatt initiativ til at Bergen kommune skal støtte opp under et prosjekt med økonomisk insentiv for samkjøring etter at ordning med tidsdifferensierte bompenger er innført. Målet er å koble sammen teknologi for samkjøring med kontroll i bomringen, slik at biler med passasjerer betaler vanlig bompengesats i rushtiden. Lykkes dette vil Bergen bli første by i Europa med et slikt insentiv, som i samvirke med "køpris" for dem som kjører alene kan bli et sterkt virkemiddel for å redusere biltrafikken.

Vedtakskompetanse:

I bystyresak 294-13 med endring av 23sak 84-14. er byrådet i § 17.1 delegert en generell fullmakt til å forestå den løpende drift av Bergen kommunens virksomhet. Beslutning om høring av denne plan anses å inngå i den fullmakten.

Byråden for byutvikling, klima og miljø innstiller til byrådet å fatte følgende vedtak:
Forslag til Grønn strategi - Klima- og energihandlingsplan for Bergen 2015, sendes på høring.

Dato: 13. oktober 2015

Dette dokumentet er godkjent elektronisk.

Henning Warloe
byråd for byutvikling, klima og miljø

Vedlegg:

Grønn strategi for Bergen – Klima- og energihandlingsplan for Bergen 2015- høringsutkast.

Oppsummering av tiltak i Klima- og energihandlingsplan for Bergen 2010

Status for klimagassutslipp i Bergen 2015

Energikilder og energibærere i Bergen